

Foknormen in de praktijk

Wat betekent dit voor jou als fokker?

Vanaf 1 juli 2026 worden de nieuwe foknormen per ras gepubliceerd.

De belangrijkste verandering voor fokkers is:

Voor een nest met stamboom moet vooraf voldaan zijn aan de verplichte gezondheidsonderzoeken die voor jouw ras gelden.

Dat betekent:

- de ouderdieren moeten vóór de dekking onderzocht zijn;
- de uitslagen moeten geregistreerd zijn bij de Raad van Beheer;
- de uitslagen moeten voldoen aan de foknormen voor het ras.

Wordt niet voldaan aan de foknormen? Dan worden er geen stambomen afgegeven voor de pups. Dat geldt ook wanneer helemaal niet getest is op een relevant screeningsonderzoek voor het ras.

En belangrijk: Dit geldt voor alle fokkers, dus ongeacht of je wel of niet lid bent van een rasvereniging.

Welke onderzoeken kunnen verplicht zijn?

De basis bestaat uit vijf screeningsonderzoeken:

- HD (heupdysplasie)
- ED (elleboogdysplasie)
- PL (patella luxatie)
- ECVO (oogonderzoek)
- CD (cochleaire doofheid)

Niet ieder onderzoek geldt voor ieder ras.

De rasvereniging(en) geven via een verplichte aanvraag aan welke van deze onderzoeken volgens hen relevant zijn voor hun ras. Op basis daarvan stelt de Raad van Beheer uiteindelijk de foknormen per ras vast.

Dat betekent dus dat de verplichte onderzoeken per ras kunnen verschillen.

Wat moet je als fokker straks doen?

Stap 1 – Kijk welke onderzoeken voor jouw ras verplicht zijn (website Raad van Beheer)

De Raad van Beheer publiceert per 1 juli welke onderzoeken per ras verplicht zijn.

Stap 2 – Laat de ouderdieren op tijd onderzoeken

De onderzoeken moeten vóór de dekking gedaan zijn.

Belangrijk:

- de uitslagen moeten geregistreerd zijn;
- de identiteit van de hond moet controleerbaar zijn;
- de uitslagen moeten vóór de dekdatum geregistreerd zijn bij de Raad van Beheer.

Stap 3 – Doe de dekaangifte

Bij de dekaangifte controleert de Raad van Beheer of:

- de verplichte onderzoeken aanwezig zijn;
- de uitslagen voldoen aan de foknormen;
- de gegevens controleerbaar zijn.

Stap 4 – Wel of geen stamboom

Wel voldaan? → Dan kunnen stambomen worden afgegeven.

Niet voldaan? → Dan worden geen stambomen afgegeven voor het nest.

Dat geldt dus bij een slechte uitslag, maar ook wanneer helemaal niet getest is op een relevant onderzoek voor het ras.

Dit is een belangrijke verandering ten opzichte van vroeger.

Hoe zit het met fase 2?

Fase 1 draait vooral om de ondergrens: zorgen dat de verplichte onderzoeken gedaan zijn. Daarna volgt fase 2.

In fase 2 worden de foknormen per ras verder uitgewerkt en aangescherpt.

Dan wordt per ras gekeken:

- welke gezondheidsproblemen echt belangrijk zijn;
- welke aanvullende onderzoeken nodig zijn;
- welke risico's specifiek bij het ras horen;
- en welke uiterlijke kenmerken mogelijk gezondheids- of welzijnsproblemen kunnen veroorzaken.

Dat kan betekenen dat er later extra onderzoeken bijkomen, zoals hartonderzoek; DNA-testen; IVDD; CM/SM; LTV; OCD; spondylose en andere rasspecifieke aandoeningen.

Zo sluiten we steeds beter aan bij de gezondheidsrisico's binnen een ras.

Hoe zit het met buitenlandse reuen?

Ook het gebruik van buitenlandse reuen blijft mogelijk. Uitgangspunt is dat aantoonbaar rekening wordt gehouden met de gezondheidsrisico's die voor het ras bekend zijn.

Dat betekent dat relevante gezondheidsonderzoeken uitgevoerd moeten zijn en dat de uitslagen controleerbaar en herleidbaar moeten zijn.

Onderzoeken en registratiesystemen kunnen per land verschillen. Daarom kijkt de Raad van Beheer vooral naar:

- is de identiteit van de hond controleerbaar;
- is de uitslag herleidbaar naar die hond;
- en komt de uitslag uit een betrouwbare bron.

Belangrijk daarbij:

- chipnummer (of tatoeage) moet zichtbaar zijn;
- de uitslag moet gekoppeld zijn aan de juiste hond;
- de bron moet controleerbaar zijn (bijvoorbeeld dierenarts, officiële beoordelaar, kennelclub of erkend laboratorium).

Niet ieder land werkt met exact dezelfde protocollen of registratiesystemen als Nederland of de FCI. Daarom kunnen ook andere goed onderbouwde onderzoeksuitslagen of dierenartsverklaringen worden meegewogen wanneer een FCI-geprotocolleerd onderzoek ontbreekt of lokaal niet gebruikelijk is.

Het doel is niet om buitenlandse fokdieren uit te sluiten, maar om verantwoord en controleerbaar te kunnen fokken met behoud van genetische diversiteit.

Hoe zit het met ECVO?

Bij ECVO gelden de Europese ECVO-richtlijnen. Een ECVO-uitslag is 12 maanden geldig. Voor fase 1 wordt vooral gekeken naar de zogenaamde ‘no breeding’ aandoeningen. De uitslag van het ECVO-oogpanel is daarbij leidend.

Niet iedere afwijking betekent automatisch dat een hond helemaal niet ingezet mag worden voor de fokkerij. Bij sommige lichtere afwijkingen kan een combinatie nog wel mogelijk zijn, bijvoorbeeld wanneer het andere ouderdier vrij is van dezelfde aandoening.

Kort samengevat:

- de Europese ECVO-richtlijnen worden gevolgd;
- de geldigheidstermijn van 12 maanden blijft gelden;
- ernstige afwijkingen kunnen leiden tot uitsluiting van de fok;
- lichtere afwijkingen kunnen afhankelijk van de combinatie soms wel ingezet worden.

Wat levert dat mij op als fokker?

- Meer inzicht in gezondheid, risico's en uiterlijke kenmerken binnen jouw ras
- Duidelijkere en beter onderbouwde regels
- Ondersteuning bij het voldoen aan de wettelijke inspanningsverplichting
- Meer onderbouwing voor de keuze van ouderdieren
- Een systeem dat helpt om fokkeuzes beter uitlegbaar en verdedigbaar te maken

Samengevat voor fokkers

Fase 1

1 juli 2026

De foknormen per ras worden gepubliceerd door de Raad van Beheer. Vanaf dat moment kun je per ras zien:

- welke onderzoeken verplicht zijn;
- welke uitslagen gelden;
- en waar ouderdieren aan moeten voldoen.

1 oktober 2026

De handhaving start. Vanaf dat moment geldt:

- niet voldoen aan de foknormen = geen stamboom;
- niet getest op een relevant onderzoek = geen stamboom.

De basis wordt:

- verplichte screeningsonderzoeken per ras;
- vooraf regelen;
- controleerbare registratie;
- meer duidelijkheid voor fokkers.

Fase 2

Vanaf 1 juli 2026 worden de foknormen per ras verder uitgewerkt en onderbouwd. Daarbij wordt per ras gekeken naar:

- aanvullende onderzoeken;
- rasspecifieke gezondheidsrisico's;
- genetische diversiteit;
- en uiterlijke kenmerken die gezondheid of welzijn kunnen beïnvloeden.

De snelheid waarmee dit gebeurt, verschilt per ras en hangt mede af van de onderbouwing en uitwerking door de betrokken rasvereniging(en).

Daardoor kunnen foknormen in de toekomst per ras verder worden verfijnd of uitgebreid.